

BIJLAGE BIJ HET VEKP- VOORTGANGSRAPPORT 2022

Zoals medegedeeld aan de Vlaamse Regering op 28 oktober 2022

*Voortgang individuele maatregelen
LULUCF*

Inhoud

[171] Uitbouwen van een volwaardige LULUCF emissie-inventaris en bijhorend koolstofmonitoringsysteem	3
[172] Opmaken van een LULUCF actieplan met prognoses	6
[173] Terugdringen van bijkomend ruimtebeslag, ontharding en beheer van niet-verhard ruimtebeslag	8
[174] Verhoogde koolstofopslag in de land- en tuinbouw door koolstofvoorraden te behouden, koolstofopslag te bevorderen en te valoriseren	11
[175-178] Verhoogde koolstofopslag in bos en natuur	14
[179] Verhoogde koolstofopslag in houtproducten en circulaire economie	19
[180] Opzetten van een Vlaamse koolstofmarkt in het kader van het LULUCF beleid	22

[171] Uitbouwen van een volwaardige LULUCF emissie-inventaris en bijhorend koolstofmonitoringsysteem

Algemeen LULUCF topic:	VEKP Titel: 3.1.1.6.1
Bevoegde minister: Demir	Trekkende entiteit: VMM;dOMG;
Beschrijving maatregel	<p>Implementatie van een landgebruiksmatrix voor 2018 tegen 15/03/2023.</p> <p>Implementatie van nieuwe carbon uptake factor – afhankelijk van uitrol bodemkoolstofmonitoringsnetwerk.</p> <p>De koolstofstocks in de bodem worden bepaald voor de landgebruiksklassen akkerbouw, grasland, bos, natuur en ruimtebeslag. De meetpunten worden gestratificeerd verspreid over Vlaanderen per landgebruiksklasse. Na het bepalen van de huidige toestand (TO) worden de veranderingen gemonitord. Ook de evolutie bij verandering van landgebruiksklasse wordt opgevolgd.</p>

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021	<p>Validatie van de berekeningen voordat deze in de emissieberekeningen van de LULUCF-sector gebruikt kunnen worden.</p> <p>De nieuwe carbon uptake factor zal ongetwijfeld tijdens een review onder de loep genomen worden, en kan in het kader daarvan nog aan wijzigingen onderworpen worden. Daarnaast werd in de loop van 2021 al bekeken worden of er al gestart kan worden aan het opmaken van de landgebruiksmatrix van 2018.</p> <p>Voor de uitbouw van een koolstofmonitoringsysteem werd de voorbereidende meetstrategie afgerond in 2020. In 2021 werden voorbereidende veld- en labometingen voor het C-monitoringsnetwerk uitgevoerd en ging veel aandacht naar harmonisatie en de voorbereiding van datauitwisseling.</p>
Beschrijving realisaties in 2021	<p>De nieuwe carbon uptake factor zal ongetwijfeld tijdens een review onder de loep genomen worden, en kan in het kader daarvan nog aan wijzigingen onderworpen worden. Daarnaast werd in de loop van 2021</p>

	<p>al bekeken worden of er al gestart kan worden aan het opmaken van de landgebruiksmatrix van 2018.</p> <p>In 2021 werden voorbereidende veld- en labometingen voor het C-monitoringsnetwerk uitgevoerd en ging veel aandacht naar harmonisatie en de voorbereiding van datauitwisseling.</p>
Vooruitblik realisaties in 2022	<p>Er werd een werkgroep opgericht die de landgebruiksmatrix toetst aan de huidige beschikbare landgebruikskarten. De toetsing wordt gemaakt voor de jaren 2012 en 2015. Het resultaat van dit onderzoek kan gebruikt worden om een goede aanzet te geven voor de opmaak van de landgebruiksmatrix van 2023.</p> <p>Het bodemkoolstofmonitoringnetwerk Cmon komt op kruisneid. Er wordt verder gewerkt aan de harmonisatie van de data en de uitbouw van de databanken van de uitvoerende entiteiten zodat datauitwisseling vlot kan verlopen</p>

Status	
Status maatregel in 2021	kleine afwijking
Duiding status maatregel in 2021	De financiering van het bodemkoolstofmonitoringnetwerk raakte rond in de loop van 2021 zodat enkel voorbereidende acties mogelijk waren in 2021

Financieel	
VAK € in 2021	2000000
Duiding VAK 2021	Voorlopig werd er bij VMM geen extra budget vastgelegd voor de implementatie van de landgebruiksmatrix en de nieuwe carbon uptake factor.

	<p>Voor de uitbouw van het C-monitoringsnetwerk werd in 2021 2.000 keuro vastgelegd, op een voorzien budget van 5 miljoen euro voor de eerste 10 jaar van Cmon.</p>
--	---

[172] Opmaken van een LULUCF actieplan met prognoses

Algemeen LULUCF topic:	VEKP Titel: 3.1.1.6.2
Bevoegde minister: Demir	Trekkende entiteit: dOMG;
Beschrijving maatregel	Het LULUCF beleid is geïntegreerd in het VEKP 2021-2030. De ontwikkeling van een Vlaams LULUCF-actieplan zal toelaten om het LULUCF beleid uit het VEKP verder te concretiseren, te onderbouwen, richting te geven en bij te sturen in functie van de LULUCF doelstelling. Het actieplan zal ook in steek geven voor de komende VEKP planning en rapportering.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021	In 2021 werd de LULUCF-werkgroep opgestart met VEKP-trekkers en wetenschappers (ILVO, INBO) in functie van een coherent Vlaams LULUCF-beleid (no-debit rule in VEKP en stapsgewijze ontwikkeling van een Vlaams LULUCF-actieplan o.m. in functie van de beschikbare gegevens).
Beschrijving realisaties in 2021	In 2021 werd de LULUCF-werkgroep opgestart met VEKP-trekkers en wetenschappers (ILVO, INBO) in functie van een coherent Vlaams LULUCF-beleid (no-debit rule in VEKP en stapsgewijze ontwikkeling van een Vlaams LULUCF-actieplan o.m. in functie van de beschikbare gegevens. Gelet op de afwezigheid van de trekker voor deze actie zijn de werkzaamheden van deze werkgroep medio 2021 stilgevallen en is er nog geen LULUCF-actieplan beschikbaar dat toelaat de no-debit doelstelling van het VEKP te bereiken.
Vooruitblik realisaties in 2022	In 2022 wordt de LULUCF-werkgroep terug opgestart met als doelstelling zo snel mogelijk een LULUCF-plan te ontwikkelen en te implementeren.

Status

Status maatregel in 2021	bij te sturen
--------------------------	---------------

Duiding status maatregel in 2021	LULUCF-werkgroep dient heropgestart te worden.
-------------------------------------	--

Financieel	
VAK € in 2021	0
Duiding VAK 2021	

[173] Terugdringen van bijkomend ruimtebeslag, ontharding en beheer van niet-verhard ruimtebeslag	
Algemeen topic: LULUCF	VEKP Titel: 3.1.1.6.2.1
Bevoegde minister: Demir	Trekkende entiteit: dOMG;
Beschrijving maatregel	<p>Het BRV is de basis voor toekomstig beleid en bestaat uit een strategische visie met doelstellingen richting 2050 en operationele beleidskaders met een operationeel beleid voor ongeveer 10 jaar.</p> <p>Programma 'Vlaanderen breekt uit' met subsidies voor onthardingsprojecten: aan de hand van twee projectoproepen in 2018 en 2019, met respectievelijke implementatieperiodes van 2018-2021 en 2019-2022, werden 44 projecten geselecteerd en gesubsidieerd om straten, pleinen, speelplaatsen enz. te ontharden. Gekoppeld aan de subsidie werden de projecten begeleid op vlak van communicatie, ontwerpexpertise, biodiversiteit, financiële en juridische aspecten</p>

Voortgang	
Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021	<p>Volgens berekeningen met het landgebruiksbestand en het hierop gebaseerde ruimtebeslag (toestand 2013, 2016 en 2019) bedraagt de groei per dag in de periode 2013-2016 5,12 ha/dag en 4,99 ha/dag in 2016-2019. Afgerond blijft er in die periode 2013-2019 dus een constante groei van 5 ha per dag, en is er dus nog geen belangrijke daling van het bijkomend ruimtebeslag ingezet. Via de Pilootgemeenten BRV worden lokale besturen ondersteund bij de opmaak van hun ruimtelijk beleid volgens de doelstellingen van het BRV. Een eerste oproep werd gelanceerd in januari 2019. In 2020 werd dit begeleidingstraject uitgevoerd. Daarnaast werd in 2020 een tweede oproep gelanceerd.</p> <p>Een aantal provinciebesturen zijn eveneens aangevangen met het proces om te komen tot een ruimtelijk beleidsplan. Ook vele steden en gemeenten zijn volop bezig met de opmaak van een gemeentelijk ruimtelijk beleidsplan, en verwacht kan worden dat meerdere snel zullen volgen.</p> <p>Er werd een taskforce bouwshift opgericht met experts en stakeholders die in het najaar 2021 een advies uitbrachten.</p> <p>Vanaf 2020 werden de beleidskaders voor de uitvoering van het BRV voorbereid. De voorziene stappen zijn:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • beleidskaders en acties in ontwerp voorleggen aan de andere bestuursniveaus en maatschappelijke actoren (2021) • oprichting van een taskforce bouwshift met experts en stakeholders, die in het najaar 2021 een advies uitbracht. <p>'Vlaanderen breekt uit': het begeleidingstraject voor de 22 proeftuinen ontharding 2018 werd afgerond. Deze projecten werken nu zelfstandig verder met het ontharden. Het begeleidingstraject voor de 22 proeftuinen ontharding 2019 liep af eind maart 2021. Dit zal goed zijn voor de ontharding van ca. 30 ha verharde oppervlakte.</p> <p>Met de Blue Deal gaf de minister van Omgeving aan een nieuw traject te willen starten, met name over het ontharden en vergroenen van steden. Dit traject werd uitgewerkt en gelanceerd in 2021</p>
<p>Beschrijving realisaties in 2021</p>	<p>Er werd een taskforce bouwshift opgericht met experts en stakeholders die in het najaar 2021 een advies uitbrachten.</p> <p>Ontharding: in het voorjaar van 2021 werd er een nieuw traject uitgewerkt om uitvoering te geven aan de Blue Deal. In dit traject werden de meest ambitieuze gemeenten geselecteerd om groenblauwe dooradering en klimaatadaptatie te realiseren aan de hand van minstens 3 quick-win-projecten en één grootschaliger project. Hiervoor werd ongeveer 10 miljoen euro voorzien. Daarnaast wordt 3,5 miljoen euro voorzien voor micro-ingrepen via lokale partnerschappen en een campagne rond het traject.</p>
<p>Vooruitblik realisaties in 2022</p>	<p>Op basis van het advies van de Taskforce Bouwshift, maar ook door het reeds doorlopen BRV-proces, werd op 22 februari 2022 een Conceptnota Bouwshift goedgekeurd. Deze conceptnota omvat een aantal beslissingen die voor een doorbraak kunnen zorgen in het BRV-proces. De ontwerp-beleidskaders worden dan ook in 2022 verwacht. Intussen werd ook een studiebureau aangesteld dat een milieueffectrapport opmaakt voor het BRV.</p> <p>Ontharding: in 2022 werden de 10 meest ambitieuze steden en gemeenten geselecteerd om groenblauwe dooradering en klimaatadaptatie te realiseren aan de hand van minstens 3 quick-win-projecten en één grootschaliger project binnen de projectoproep Groenblauwe dooradering in de bebouwde ruimte 1.0'. Daarnaast worden tegen eind 2022 extra projecten geselecteerd via de projectoproepen Groenblauwe dooradering in de bebouwde ruimte 2.0 en Groenblauwe Parels. Voor al deze projectoproepen samen wordt er 18,5 miljoen euro voorzien in kader van de Vlaamse Veerkracht en de Europese Relance.</p>

Status	
Status maatregel in 2021	uitgesteld
Duiding status maatregel in 2021	<p>De goedkeuring van de beleidskaders voor de uitvoering van het BRV is nog niet gebeurd.</p> <p>De selectie van de projecten uit de eerste projectoproep Groenblauwe dooradering in de bebouwde ruimte werd uitgesteld naar 2022. In 2022 werden 10 lokale besturen geselecteerd binnen deze oproep en werd twee nieuwe oproepen gelanceerd, Groenblauwe dooradering 2.0 en Groenblauwe parels.</p>

Financieel	
VAK € in 2021	0
Duiding VAK 2021	Ontharding in het kader van de Blue Deal: 0 euro werd vastgelegd in 2021, maar verschoven naar 2022.

[174] Verhoogde koolstofopslag in de land- en tuinbouw door koolstofvoorraden te behouden, koolstofopslag te bevorderen en te valoriseren

Algemeen topic: LULUCF	VEKP Titel: 3.1.1.6.2.2
Bevoegde minister: Brouns	Trekkende entiteit: dLV;
Beschrijving maatregel	Deze maatregel kan breed opgevat worden en dient nog deels ingevuld te worden, maar zal sterk beïnvloed worden door het nieuwe GLB (2023-2027) wat betreft de randvoorwaarden en interventies.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021	<p>In 2020 en 2021 werd het nieuwe Strategische GLB-plan verder voorbereid. Hiervoor wordt verwezen naar maatregel 130-133.</p> <p>Als overbrugging naar GLB-inkomensteun vanaf 2023, werd in 2021 een set van pre-ecoregelingen goedgekeurd waarbij landbouwers in 2022 vergoed kunnen worden (zie ook maatregel 130-133). Eén van deze maatregelen is een subsidie voor het verhogen van het organische koolstofgehalte in bouwland via het teeltplan. Meer info is te vinden via Pre-ecoregelingen Departement Landbouw & Visserij (vlaanderen.be)</p> <p>Het door dLV en ILVO ingediende LIFE preparatory project 'CarbonCounts' werd in 2021 goedgekeurd en ging in september 2021 van start. Het project omvat twee grote doelstellingen. Enerzijds wordt er gefocust op de ontwikkeling van een roadmap voor koolstoflandbouw in Vlaanderen en een actieplatform in nauw overleg met een brede stakeholdergroep. Anderzijds zal er een geodataplatform ontwikkeld worden om de koolstofopslag per perceel in kaart te brengen. Hiervoor wordt gefocust op een aantal cases, m.n. agroforestry, houtige landschapselementen en koolstofopslag in minerale bodems. Het project loopt tot voorjaar 2023.</p>
Beschrijving realisaties in 2021	Als overbrugging naar GLB-inkomensteun vanaf 2023, werd in 2021 een set van pre-ecomaatregelen goedgekeurd waarbij landbouwers in de periode 2021-2022 vergoed kunnen worden voor het toepassen van bepaalde teelten en teeltwijzen die voor een verhoogde koolstofopslag in de bodem zorgen.

	<p>De pre-ecoregelingen voor de vergoeding van landbouwers voor een aangepaste teeltplannen met het oog op een verhoogde koolstofopslag, werd in 2021 voorbereid via een BVR.</p> <p>De deelname van ILVO aan het EU project CarbonCounts werd eind 2021 goedgekeurd. Dit project beoogt de mogelijkheden voor een Vlaamse koolstofmarkt te onderzoeken.</p>
Vooruitblik realisaties in 2022	<p>In 2022 kunnen landbouwers intekenen op de pre-ecoregeling organische stof in bouwland. De resultaten van deze pre-ecoregeling zullen een belangrijke leerschool vormen voor de voorziene ecoregeling binnen het GLB 2023.</p> <p>Daarnaast wordt in 2022 verder gewerkt aan het LIFE CarbonCounts project dat opgestart werd in september 2021. In de loop van het jaar zullen de eerste resultaten (o.a. de voorziene systeemanalyse) gepubliceerd worden.</p>

Status	
Status maatregel in 2021	op schema
Duiding status maatregel in 2021	De voorziene elementen (pre-ecoregeling, voorbereiding GLB, LIFE CarbonCounts) zitten op schema. De verdere aanpak van deze maatregel kan steeds uitgebreid en gewijzigd worden, ook in afhankelijk van ander Vlaams en Europees beleid.

Financieel	
VAK € in 2021	1666
Duiding VAK 2021	<p>Voor de pre-ecoregelingen is een totaalbudget van 2.125.000 euro voorzien (met cofinanciering van 925.000 euro uit het Klimaatfonds). Dit budget moet nog herverdeeld worden tussen de verschillende ecoregelingen, dit wordt in de loop van 2022 geupdatet.</p> <p>LIFE CarbonCounts: 1.666 euro VAK in 2021, op een totaalbudget voor de VO van 249.826 euro (waarvan 30% cofinanciering door het Klimaatfonds).</p>

[175-178] Verhoogde koolstofopslag in bos en natuur

Algemeen topic: LULUCF	VEKP Titel: 3.1.1.6.2.3
Bevoegde minister: Demir	Trekkende entiteit: ANB;INBO;dOMG;
Beschrijving maatregel	<p>A. Voorkomen van ontbossing en verlies van (bepaalde) langliggende graslanden. Dit gebeurt via de bestaande beschermingsregimes van het natuurbeleid (o.a. verbod op ontbossing en vegetatiewijziging). Deze vertrekken echter vanuit het belang van de natuur zodat (zeker de afwijkingen en compensaties) niet per definitie optimaal zijn vanuit klimaatdoelstelling. Daarom wordt in tweede instantie nagegaan hoe deze aanpak vanuit klimaatstandpunt kan worden geoptimaliseerd.</p> <p>B. Programma 'Meer bos voor Vlaanderen'. Tegen 2030 zal in Vlaanderen 10.000 ha bijkomend bos worden aangelegd, waarvan 4.000 ha tegen 2024.</p> <p>C. Bijkomende natuur onder effectief beheer. Tegen 2024 wordt 20.000 bijkomende ha natuur onder effectief beheer gebracht.</p> <p>D. Aangepast (klimaatvriendelijk) bosbeheer.</p> <p>E. Verhoogde opslag door integraal waterbeheer, inrichting en vernatting.</p>

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021	<p>De middelen van het bossencompensatiefonds worden zo efficiënt mogelijk ingezet. De evaluatie en bijsturing van het huidige beleid op vlak van de bescherming van vegetaties en ontbossing werd in 2021 gestart in functie van de bijdrage daarvan aan de no-debit-doelstelling voor de sector LULUCF.</p> <p>De integrale aanpak met samenwerking met stakeholders voor de bosuitbreiding werd uitgevoerd met acties op vlak van financiële, inhoudelijke en praktische ondersteuning van de bebossers.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tussen 2019 en 2021 werd door ANB 477 ha aan gronden voor bosuitbreiding aangekocht; - Tussen 2019 en 2021 werd 97 ha aan gronden voor bosuitbreiding aangekocht i.k.v. type 4 natuurbeheerplannen; - Tussen 2020 en 2021 werd 34 ha aan gronden voor bosuitbreiding aangekocht via projectoproep voor openbare besturen;
--	---

	<p>- Tussen 2019 en 2021 werd 377,6 ha bebost door de Vlaamse Overheid (gebaseerd op de plantseizoenen 2019-2020, 2020-2021 en 2021-2022);</p> <p>- Tussen 2019 en 2021 werd 265,8 ha bebost door derden (gebaseerd op de plantseizoenen 2019-2020, 2020-2021 en 2021-2022);</p> <p>Aan het einde van 2021 staat 96.737 ha onder effectief natuurbeheer. Dit is een stijging met 2.408 ha t.o.v. 2020. Vanaf 2018 werden de verschillende types beheerplannen geïntegreerd tot één nieuw type, het natuurbeheerplan (BVR van 14/07/2017). Daarin worden vier ambitieniveaus onderscheiden. In terreinen van het type 2, 3 en 4 wordt een hogere natuurkwaliteit nagestreefd en deze maken deel uit van deze indicator. Tegen eind 2023 zullen alle beheerplannen omgezet moeten zijn naar de nieuwe natuurbeheerplannen. Tot dan worden alle met de drie types vergelijkbare beheerplannen meegeteld. Pas vanaf 2024 zal een nauwkeurige analyse van de oppervlakte met natuurstreefbeelden mogelijk zijn.</p> <p>Klimaatvriendelijk bosbeheer: de resultaten van de tweede Vlaamse Bosinventarisatie wijzen op een gunstige evolutie in onze bossen. Het succesvolle beleid op vlak van bosbeheer wordt verdergezet met onder meer financiële, inhoudelijke en praktische ondersteuning. De basis voor klimaatadaptief beheer van bossen en andere vegetaties werd gelegd met het oog op de geleidelijke bijsturing van het beheer in functie van het verhogen van de weerstand tegen de verwachte effecten van de klimaatverandering en zo de opgeslagen koolstof en de capaciteit voor jaarlijkse bijkomende opslag te beschermen. Er worden stappen vooruit gezet op vlak van het hoogwaardig en lokaal vermarkten van duurzaam geoogst hout met het oog op het optimaliseren van deze koolstofvoorraad en de bijkomende substitutie-effecten.</p> <p>In 2020 werd de Blue Deal opgezet met onder meer het project Natte Natuur dat de opmaak en uitvoering betreft van een meerjarenprogramma voor valleierstel en herstel van natte natuur. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar het herstel en de bescherming van veengebieden die de grootste hoeveelheid water kunnen vasthouden en ook veel koolstof opslaan. In 2021 werd er xxx euro uitgegeven voor deze projecten.</p> <p>Vanaf 2018 werden de verschillende types beheerplannen geïntegreerd tot één nieuw type, het natuurbeheerplan (BVR van 14/07/2017). Het is pas in dit nieuwe systeem dat op een realistische manier een overzicht gemaakt kan worden van de oppervlakte wetland-natuurdoelen onder passend beheer. Eind 2023 zullen alle beheerplannen omgezet moeten zijn naar de nieuwe natuurbeheerplannen. Pas vanaf 2024 zal een nauwkeurige analyse van de oppervlakte wetland met natuurstreefbeelden mogelijk zijn.</p>
<p>Beschrijving realisaties in 2021</p>	<p>De middelen van het bossencompensatiefonds worden zo efficiënt mogelijk ingezet. De evaluatie van het huidige beleid op vlak van de</p>

bescherming van vegetaties en ontbossing werd in 2021 gestart in functie van de bijdrage daarvan aan de no debit-doelstelling voor de sector LULUCF, en de verkenning van mogelijke pistes voor optimalisatie. Een wijziging voor de decretale regeling van de ontbossing werd voorbereid met het oog op goedkeuring in 2022. Aandachtspunten zijn de responsabilisering van de vergunningverlenende overheden, een specifieke compensatieregeling voor openbare bossen, en het tegen gaan van de aanleg van bossnippers als compensatie.

De integrale aanpak met samenwerking met stakeholders voor de bosuitbreiding werd voortgezet met acties op vlak van financiële, inhoudelijke en praktische ondersteuning van de bebossers. Een gerichte mediacampagne gericht op potentiële private bebossers werd georganiseerd.

- In 2021 werden door ANB 200,21 ha aan gronden voor bosuitbreiding aangekocht;

- In 2021 werden 68,04 ha aan gronden voor bosuitbreiding aangekocht i.k.v. type 4 natuurbeheerplannen;

- In 2021 werden 30,21 ha aan gronden voor bosuitbreiding aangekocht via projectoproep voor openbare besturen;

- In het plantseizoen 2021-2022 werd 196,2 ha bebost door de Vlaamse Overheid (gebaseerd op de bosprognose voor het plantseizoen 2021-2022);

- In het plantseizoen 2021-2022 werd 197,1 ha bebost door derden (gebaseerd op de bosprognose voor het plantseizoen 2021-2022);

Een decretale regeling voor een efficiënter grondgebruik in geval van bebossingen in het agrarisch gebied werd voorbereid met het oog op goedkeuring in 2022.

Wat betreft meer natuur onder effectief beheer: de opmaak van de beheerplannen werd verder gestimuleerd met financiële, inhoudelijke en praktische ondersteuning.

Klimaatvriendelijk bosbeheer: Het succesvolle beleid op vlak van bosbeheer werd verdergezet met onder meer financiële, inhoudelijke en praktische ondersteuning. De basis voor klimaatadaptief beheer van bossen en andere vegetaties werd gelegd met het oog op de geleidelijke bijsturing van het beheer in functie van het verhogen van de weerstand tegen de verwachte effecten van de klimaatverandering en zo de opgeslagen koolstof en de capaciteit voor jaarlijkse bijkomende opslag te beschermen. Er worden stappen vooruit gezet op vlak van het hoogwaardig en lokaal vermarkten van duurzaam geoogst hout met het oog op het optimaliseren van deze koolstofvoorraad en de bijkomende substitutie-effecten. Dit gebeurt onder meer door het organiseren van het Vlaams Houtpark.

In 2021 werd de in 2020 opgezette Blue Deal verder uitgerold met onder meer het project Natte Natuur dat de opmaak en uitvoering betreft van een meerjarenprogramma voor valleierstel en herstel van natte natuur. Bijzondere aandacht ging daarbij naar het herstel en de bescherming van

	<p>veengebieden die de grootste hoeveelheid water kunnen vasthouden en ook veel koolstof opslaan. In 2021 werd er een projectoproep ingericht voor natte natuur met een budget van 17 miljoen euro. Er werden budgetten voorzien binnen de relanceprojecten VV34 vlaggenschipprojecten en VV36 natte natuur.</p>
<p>Vooruitblik realisaties in 2022</p>	<p>De middelen van het bossencompensatiefonds worden zo efficiënt mogelijk ingezet.</p> <p>De in 2021 voorbereide decreetswijzigingen worden het Vlaams Parlement ter goedkeuring voorgelegd. Als dit gebeurd is zullen de nodige (aanpassingen aan) uitvoeringsbesluiten worden voorbereid en ter goedkeuring voorgelegd.</p> <p>De integrale aanpak met samenwerking met stakeholders voor de bosuitbreiding wordt voortgezet met acties op vlak van financiële, inhoudelijke en praktische ondersteuning van de bebossers. Op basis van de evaluatie van de mediacampagne wordt bepaald of en hoe deze wordt verder gezet. Vanaf het komende plantseizoen (2022 – 2023) kunnen de partners van de bos(uitbreiding)alliantie beroep doen op het plantgoed uit de door ANB opgezette contractteelten.</p> <p>Wat betreft meer natuur onder effectief beheer: de opmaak van de beheerplannen werd verder gestimuleerd met financiële, inhoudelijke en praktische ondersteuning. Het vooropgestelde streefdoel voor 2022 is een stijging van de oppervlakte tot 102.000 ha.</p> <p>Klimaatvriendelijk bosbeheer: Het succesvolle beleid op vlak van bosbeheer wordt verder gezet met onder meer financiële, inhoudelijke en praktische ondersteuning. De beheervisie voor de openbare bossen wordt geüpdatet daarbij vertrekkend van de principes voor klimaatadaptief beheer van bossen en het belang van bossen op vlak van koolstofsekwestratie. Het concept klimaatadaptief beheer wordt verder uitgerold in de werking van ANB en van andere beheerders. Via het Vlaams Houtpark, verkoop aan de weg en het nieuw initiatief van het Makershout geven we nieuwe impulsen aan de cascadering en korteketencyclus in de houtmarkt. De haalbaarheid van een green deal lokaal hout wordt onderzocht.</p>

<p>Status</p>	
<p>Status maatregel in 2021</p>	<p>op schema</p>

Duiding status maatregel in 2021	
-------------------------------------	--

Financieel	
VAK € in 2021	64818302
Duiding VAK 2021	<p>Budget 2021 voor het bossencompensatiefonds: 8,7 mio euro (8.681.092,31)</p> <p>Budget 2021 voor bosuitbreiding: 20,3 mio euro (20.337.210,02)</p> <p>Budget 2021 voor natuurbeheer: 6,25 miljoen euro</p> <p>Budget 2021 voor klimaatvriendelijk bosbeheer: 6,25 miljoen euro</p> <p>Budget 2021 voor integraal waterbeheer, inrichting en vernatting: 23,3 mio euro</p>

[179] Verhoogde koolstofopslag in houtproducten en circulaire economie

Algemeen LULUCF	topic:	VEKP Titel: 3.1.1.6.2.4
Bevoegde Demir	minister:	Trekkende entiteit: OVAM;
Beschrijving maatregel		De volgende acties worden opgestart om hoogwaardige valorisatie van houtafval te stimuleren: de vraagzijde voor producten uit gerecycleerd houtafval stimuleren, de materiaaltoepassingen voor postconsumer houtafval diversifiëren en circulariteit inbedden in de sensibiliseringscampagnes over houtverbranding.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021		<p>Concrete acties i.s.m. ANB binnen het Actieplan Voedselverlies en Biomassa(rest)stromen Circulair 2021-2025:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoogwaardige stromen ter beschikking stellen voor duurzaam gebruik: Uitbouw gebruik hout van natuurbeheer voor bouwen van wildrasters bij bosaanleg. - Symbioseplatform voor houtstromen - samenwerking tussen terreinbeheerders en vb. KLE beheerders om met natuurinvest stammen te vermarkten: ANB/Natuurinvest stelt haar verkoopplatform 'Vlaams houtpark' open voor andere terreinbeheerders. ANB/Natuurinvest merkt stijgende interesse bij externen om via het Vlaams houtpark hout te verkopen. Een eerste editie van het platform 'Makershout' was succesvol. Dit initiatief richt zich op resthoutvalorisatie voor specifieke toepassingen door hobbyisten. - Afbouw huishoudelijke houtverbranding (ikv Green Deal): Geen activiteiten in 2021 vanuit Green Deal huishoudelijke houtverbranding. - Heroriëntering houtstroom kleine boseigenaars naar materiaaltoepassing: Bevraging Belgische houtconfederatie uitgevoerd in 2021. Aandeel kwalitatieve stammen binnen brandhoutloten is verwaarloosbaar om aparte logistiek op te richten. Brandhoutkwaliteit is niet geschikt om te verwerken met bestaande machinepark in houtzagerijen. Aansluiting met het Vlaams houtpark (ANB/Natuurinvest) wordt uitgewerkt.
---	--	---

<p>Beschrijving realisaties in 2021</p>	<p>Concrete acties i.s.m. ANB en Actieplan 'Beheer van biomassa in de open ruimte':</p> <ul style="list-style-type: none"> - Houtstromen zoals onrendabele dunningen en reststromen van zagerijen (o.a. schaaldelen) ter beschikking stellen voor duurzaam gebruik: Beperkt volume aan houtstromen gebruikt voor aanleg wildrasters. - Symbioseplatform voor houtstromen- samenwerking tussen terreinbeheerders en vb. KLE beheerders om met natuurinvest stammen te vermarkten: Via het Vlaamse houtpark werd 80% van het aangeboden hout verkocht aan lokale verwerkers. Aantal verkopers dat aansluit bij het Vlaams houtpark is verdubbeld. - Afbouw huishoudelijke houtverbranding (ikv Green Deal): Geen activiteiten in 2021 vanuit Green Deal huishoudelijke houtverbranding. - Heroriëntering houtstroom kleine boseigenaars naar materiaaltoepassing: Bevraging Belgische houtconfederatie uitgevoerd in 2021
<p>Vooruitblik realisaties in 2022</p>	<p>In 2022 wordt het gebruik van het Symbioseplatform gepromoot voor 4 reststromen, waaronder biomassareststromen. De OVAM plant gerichte workshops. Er wordt gemikt op een toename van het aantal gebruikers met 25% ten opzichte van 2021.</p> <p>Concept ANB inzake gebruik van reststromen van hout (bvb. reststromen van eerste verwerking of onrendabele dunningen uit natuurbeheer) bij uitrusting van bos- en natuurgebieden wordt uitgedragen naar andere terreinbeheerders (wildbescherming). ANB test gebruik van dit hout uit in andere toepassingen (bewegwijzering) als alternatief materiaal voor kunststof en metalen onderdelen.</p> <p>Het Vlaams houtpark bouwt haar werking verder uit. Het initiatief 'Makershout' dat in de slipstream van het houtpark voor het eerst in 2022 werd georganiseerd door ANB/Natuurinvest, wordt geëvalueerd m.h.o.o. een eventuele tweede editie.</p> <p>ANB en departement Omgeving faciliteren een initiatief rond mogelijke Green Deal 'Lokaal Hout', die verder uitvoering moet geven aan enkele beleidswerven en projectoutputs uit de toekomstvisie 'Bos en Samenleving' van het Bosforum. In 2022 wordt afgetast bij stakeholders of er een draagvlak is voor het afsluiten van een Green Deal hierrond.</p> <p>Geen initiatieven gepland rond Green Deal Huishoudelijke Houtverbranding.</p>

Status	
Status maatregel in 2021	op schema
Duiding status maatregel in 2021	

Financieel	
VAK € in 2021	0
Duiding VAK 2021	

[180] Opzetten van een Vlaamse koolstofmarkt in het kader van het LULUCF beleid

Algemeen LULUCF	topic:	VEKP Titel: 3.1.1.6.3
Bevoegde Demir	minister:	Trekkende entiteit: VMM;dOMG;
Beschrijving maatregel		Onderzoeken of het opzetten van een Vlaamse koolstofmarkt - een marktsysteem met gecertificeerde koolstofkredieten - een aangewezen en nuttig financieringsinstrument kan zijn in het kader van LULUCF beleid. Dit is een nieuw, marktgebaseerd financieringsmechanisme om koolstofopslag in de bodem en bovengrondse biomassa te stimuleren. Aandacht zal o.a. gaan naar additionaliteit aan het gevoerde beleid, permanentie van koolstofopslag, het vermijden van negatieve effecten, de meest aangewezen rol voor de overheid. Dit in afstemming met de evoluties en initiatieven op Europees vlak.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021		Opvolging internationale evoluties en projecten. Het Life preparatory project 'CarbonCounts', ingediend door dLV en ILVO, werd eind 2021 goedgekeurd. Dit project verkent oa de mogelijkheden voor een Vlaamse koolstofmarkt en werkt een roadmap uit.
Beschrijving realisaties in 2021		Opvolging internationale evoluties en projecten. Het Life preparatory project 'CarbonCounts', ingediend door dLV en ILVO, werd eind 2021 goedgekeurd. Dit project verkent oa de mogelijkheden voor een Vlaamse koolstofmarkt en werkt een roadmap uit. (zie fiche 174)
Vooruitblik realisaties in 2022		Verdere opvolging van internationale evoluties en Europese en Vlaamse studies waaronder 'Carbon Counts'

Status

Status maatregel in 2021	op schema
Duiding status maatregel in 2021	

Financieel	
VAK € in 2021	0
Duiding VAK 2021	Voorlopig werd er bij dOMG geen bijkomend budget vastgelegd voor onderzoek naar een Vlaamse koolstofmarktvoor Carbon Counts zie fiche 174

